

Asia: VN/7046/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi virvoitusjuomaverosta annetun lain ja alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta sekä virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta annetun lain kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Finn Spring oy:n lausunto virvoitusjuomaveron muutosehdotukseen valtiovarainministeriölle

Lausuntopyyntö: VN/7046/2024

Finn Springin lausunto:

Olemme Finn Springillä aina ylpeinä maksaneet veromme ja kantaneet kortemme kekoon yhteisen hyvän rakentamisessa ja yhteiskuntamme rahoittamiseksi. Kaikella on kuitenkin rajansa. Hallituksen nyt ehdottama virvoitusjuomaveron korotus on kohtuuton yhteen toimialaan kohdistuva veronkorotus. Panimo- ja virvoitusjuoma-ala on jo muutenkin erittäin raskaasti ja muihin elintarvikealoihin verrattuna epäreilusti verotettu toimiala.

Vuonna 2024 Finn Springin kotimaan toimintojen liikevaihto oli 37 miljoonaa euroa. Tästä virvoitusjuomaveroa oli noin 15 miljoonaa euroa. Virvoitusjuomaverot vastaavat siis jo ennen korotusta 40 prosenttia kotimaan toimintojemme liikevaihdosta. Kokonaisverojalanjälkemme on merkittävästi tätäkin korkeampi.

Nyt hallitus ehdottaa, että virvoitusjuomaveron tuottoa nostetaan vielä noin 50 prosenttia lisää vuoden 2024 tasosta. Korotus loisi täysin kohtuuttoman verorasitteen yhdelle toimialalle ja lisäisi entisestään toimialan eriarvoista kohtelua muihin elintarvikealoihin verrattuna.

Hallituksen ehdottamaan terveysperusteiseen kuusiportaiseen verotusjärjestelmään siirtyminen lisäisi myös virvoitusjuomaveron aiheuttamaa hallinnollista taakkaa, vaikka hallitus on nimenomaan luvannut purkaa yrittämistä hankaloittavaa normiviidakkoa ja hallinnollista raportointia norminpurkutalkoillaan.

Yhden toimialan epäreilun kurittamisen sijaan toteutettavalla laajakantaisemmalla terveysperusteisella valmisteverolla virvoitusjuomaveron tuoman verotuoton pystyisi mielestämme tuottamaan yhteiskunnallisesti suuremmalla vaikuttavuudella. Mieluiten niin, että terveysperusteinen valmisteverotus saatettaisiin kattamaan myös muita sokeripitoisia ja/tai keinomakeutettuja elintarvikkeita kuin virvoitusjuomia.

Lisäksi olemme edelleen sitä mieltä, että osittain terveysperustein perustellussa haittaverossa tullinimikkeen 2201 vedet tulisi vapauttaa virvoitusjuomaverosta, pakkauskoosta riippumatta, sillä niillä ei ole terveydellisiä haittavaikutuksia. Puhdas juomavesi on ihmisen perusoikeus. Samansuuntaisen suosituksen on antanut myös muun muassa Hammaslääkäriliitto omassa 26.6.2025 lausuntopalveluun jättämässään lausunnossa.

Olisimme olettaneet valtiovarainministeriön ja hallituksen ottavan jo alkuperäisessä kuusiportaisessa lakimuutosehdotuksessaan merkittävästi suuremman askeleen kohti aidommin terveysperusteista valmisteverotusta ja Irlannin ja Ranskan malleja, jossa ainakin tullinimikkeen 2201 vesillä olisi selkeästi keinomakeutettuja ja sokeripitoisia juomia alhaisempi virvoitusjuomavero, tai vapautus virvoitusjuomaverosta.

Mikäli tullinimikkeen 2201 mukaiset vedet ovat jatkossakin virvoitusjuomaveron alaisia, vastustamme yli 5 litran vesipakkausten lisäämistä virvoitusjuomaveron piiriin niiden muista virvoitusjuomista poikkeavan käyttötarkoituksen perusteella. Vettä ostetaan kanistereissa tilanteisiin ja paikkoihin, joissa juomakelpoista hana- tai kaivovettä ei muuten olisi saatavilla, ei virvoitustarkoitukseen.

Haluaisimme erityisesti tuoda lainsäätäjien huomioon muutaman uudessa lakiehdotuksessa havaitsemamme epäkohdan ja haasteen.

1) Puhdas juomavesi on ihmisen perusoikeus. Miksi siitä veloitetaan haittaveroa?

2) Hallituksen esityksessä todetaan sivulla 21 seuraavaa: ” Alimman verotason mukaan verotettaisiin sokerittomia verotaulukon tuotteita. Sokerittomien tuotteiden verotaso korotettaisiin kahdella sentillä voimassa olevasta verotasosta.” Lakiehdotuksen verotaulukon mukaan sokerittomien juomien verotusta oltaisiin kuitenkin korottamassa seitsemällä sentillä voimassa olevasta verotasosta ja yhdellätoista sentillä alkuperäisestä kuusiportaisesta verotaulukosta.

3) Lakiehdotuksessa on EU:n valtioneuvoston lausuntojen pohjalta nyt lisätty myös pakkaamattomat juomat virvoitusjuomaveron piiriin, koska pakkaamattomia juomia tulee kohdella yhdenvertaisesti. Tämä herättää seuraavat kysymykset:

a. Muutos on toteutettu niin, että pakkaamattomiin juomiin kohdistuisi hallinnollisista syistä ja sokerin määrän todistettavuudesta mahdottomuuden johdosta alinta, eli sokerittomien tuotteiden veroa. Lähtökohtaisesti voisi olettaa, että esimerkiksi tuorepuristetuissa pakkaamattomissa mehuissa on aina myös sokeria, jolloin luonnollisempi valinta pakkaamattomien mehupohjaisten tuotteiden veroportaaksi olisi alhaisin sokerillisten juomien vero, eikä sokerittomien tuotteiden vero.

b. Monissa ravintoloissa, etenkin lounasravintoloissa, on viime vuosien aikana otettu käyttöön ravintolassa olevat vesihanat, joista annostellaan ravintolan asiakkaalle joko asiakkaan toimesta tai henkilökunnan toimesta joko kylmää vettä, tai kylmää hiilihapollista eli kuplivaa vettä. (esimerkiksi: <https://thoreau.fi/tuotteet/>) Näkemyksemme mukaan, mikäli pakatuista vesistä ja pakatuista

hiilihapotetuista vesistä maksetaan virvoitusjuomaveroa, tällöin uuden lainsäädännön hengessä ja EU:n antaman linjauksen mukaisesti myös tällaisista pakkaamattomista vesistä tulee maksaa virvoitusjuomaveroa. Ainakin hiilihapotetusta vedestä, koska tämä on selkeästi ravintolassa valmistettu virvoitusjuoma.

c. Vaihtoehtoisesti lounasravintoloissa saatetaan tarjoilla ruokailijoille vettä läpinäkyvissä hanallisissa muoviasioissa, joista ruokailija itse ottaa vettä itselleen. Tällaisiin vesiin on ravintoloissa usein lisätty esimerkiksi sitruunasiivuja, kurkkuviipaleita, mintunlehtiä tai basilikanlehtiä antamaan veteen makua. Myös tällainen vesi on lain hengen mukaisesti, sekä EU:n vaatimuksen mukaisesti, rinnastettavissa pakattuun maustettuun veteen, jolloin siitä tulee maksaa virvoitusjuomaveroa.

d. Emme missään nimessä ehdota, tai toivo, että ravintoloissa tai myymälöissä tarjottava hanavesi olisi jatkossa virvoitusjuomaveron alaista. Herää kuitenkin kysymys, mihin vedetään raja hanaveden ja tarjoilupaikalla valmistetun virvoitusjuoman välille? Onko hanavesi sitruunaviipaleella jo paikalla valmistettu pakkaamaton juoma, kun sitruunasta tulee veteen makua, luoden siitä makuveden? Entä hanavesi jäillä? Jääpalan lisääminenkin luo vesilasilliseen lisäarvoa, jolloin sen voidaan argumentoida olevan paikan päällä valmistettu pakkaamaton virvoitusjuoma.

e. Myös mehutiivisteistä ja kotikäyttöön tarkoitettujen virvoitusjuomakoneiden (kuten Sodastream) juomatiivisteistä maksetaan ehdotuksen mukaan virvoitusjuomaveroa. Kuinka valtiovarainministeriö aikoo varmistaa, että Sodastreamin kaltaisilla laitteilla kuluttajan itse valmistamasta kuplavedestä kerätään yhtä lailla virvoitusjuomaveroa kuin pakatusta hiilihapollisesta vedestä?

f. Kuinka jatkossa valvotaan yllä mainittujen vesiin, hiilihapollisiin vesiin ja maustettuihin vesiin rinnastettavien pakkaamattomien juomien verotusta? Niiden verottamatta jättäminen ei kohtelisi näitä toisiinsa verrattavia ja toistensa kanssa vaihdannaisia tuotteita verotuksellisesti yhdenvertaisesti. Helpoin ratkaisu olisi vapauttaa vedet virvoitusjuomaverosta, pakkaustyyppistä tai pakkaamattomuudesta riippumatta.

Rohkaisemme päättäjiä joka tapauksessa tulevaisuudessa uudistamaan verotusta joko laaja-alaisemmaksi tai vähintäänkin niin, että virvoitusjuomavero muutetaan fiskaalisesta laista selkeämmin terveysperusteiseksi laiksi Irlannin, Iso-Britannian ja Ranskan malleja mukaillen.

Mikäli lainsäädäntö sen sallii, helpoin ja yhdenvertaisin tapa sokerin verottamiselle olisi sen verottaminen raaka-aineena, joko vain Suomessa tai koko EU alueella. Tämä mahdollistaisi sokerin kulutuksen terveysperusteista ohjaamista kaikissa elintarvikkeissa ja mahdollistaisi samalla virvoitusjuomien valmisteveron kohtuullistamisen.

Taustatietoja Finn Springistä:

Finn Spring on vuonna 1991 perustettu 100 % suomalaisomisteinen perheyrittäjä, jonka juuret ovat Keski-Pohjanmaan puhtaassa lähdevedessä. Valmistamme ja kehitämme kuluttajia kiinnostavia korkealaatuisia juomia omille tuotemerkeillemme sekä sopimusvalmistajana asiakkaidemme tuotemerkeille.

Vaikka Finn Spring onkin alun perin perustettu pullottamaan lähdevettä, on tämän lausunnon arvioimisen kannalta tärkeää huomioda, että tänä päivänä lähdevedet vastaavat

kappalemääräisesti alle 20 prosenttia Finn Springin kotimaisesta virvoitusjuomien tuotantomäärästä. Tästä huolimatta olemme todennäköisesti Suomen suurin lähdeveden pakkaaja.

Satahenkinen henkilöstömme valmistaa vuosittain yli 100 miljoonaa litraa juomia tuotantolaitoksillamme Toholammilla ja Lestijärvellä sekä ruotsalaisessa tytäryhtiössämme Guttsta Källassa.

Vuonna 2024 Finn Springin kotimaan toimintojen liikevaihto oli 37 miljoonaa euroa. Tästä virvoitusjuomaveroa oli noin 15 miljoonaa euroa.

Sokerillisten juomien osuus Suomessa ja Ruotsissa valmistamistamme virvoitusjuomista oli vuonna 2024 vain 13 prosenttia. Sokerittomien juomien osuus oli 87 prosenttia. Sokerillisista juomista merkittävä osuus on jo nyt vähäsokerisia ja niiden sokeripitoisuuden vähentämiseksi tehdään jatkuvasti kehitystyötä.

Finn Spring ei ole Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry:n jäsen ja on siksi päättänyt antaa oman lausuntonsa virvoitusjuomaveron muuttamiseen liittyvästä esityksestä.

Edellisellä lausuntokierroksella jättämämme laajemmin virvoitusjuomaveroa ja kuusiportaiseen malliin siirtymistä käsittelevän lausuntonne voi lukea lausuntopalvelusta:
https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/b904250b-d702-44ad-9a07-3b8d6214db2e/135578fa-f2a6-49bf-abc0-09ae0fa41a77/LAUSUNTO_20221024170407.PDF

Virpi Ali-Haapala

Hallituksen puheenjohtaja & hallintojohtaja

Finn Spring Oy

Ali-Haapala Virpi
Finn Spring Oy